

fie+s sport

MAGAZINE

NR 2 - JUNI 2023
JAARGANG 68 - €6,95
FIETSPORT.NL

Pieken

*Een zomer vol
hoogtepunten*

Toprit

*Over het dak van
Nederland en België*

Clubheld

*Leo van Leeuwen:
routeconing LRTV Swift*

powered by
ntfu

Deel het pad

Respect:
Blijf op het pad
om anderen te laten genieten van de natuur

UIT HET VELD

Anti-wildfiets routes

In hoeverre zorgt de aanleg van mountainbikeroutes ervoor dat er minder ‘wild’ wordt gefietst in het bos? In opdracht van de NTFU is onafhankelijk onderzoek gedaan naar de regulerende werking van mountainbikeroutes. Hierbij de resultaten.

TEKST JOHAN VAN LEIPSIG BEELD JONAH VAN DE BURGT

Bureau Track Landscapes onderzoekt gedrag en voorkeuren van de actieve gebruikers van het (stedelijk) landschap, waaronder fietsers. Eigenaar Mart Reiling: “Dat doen we onder meer met gegevens uit de app Strava, die via het platform Strava Metro worden aangeboden. In Nederland namen in 2022, 675.000 unieke personen fietsactiviteiten op met Strava. In Utrecht waren we al bezig om zo fietsbewegingen in kaart te brengen. Daarbij ontstond het idee dat met de gegevens ook verandering in routegebruik onderzocht kan worden. Met die casus ben ik naar de NTFU gestapt en die waren meteen enthousiast omdat zij ook al met dit idee speelden.”

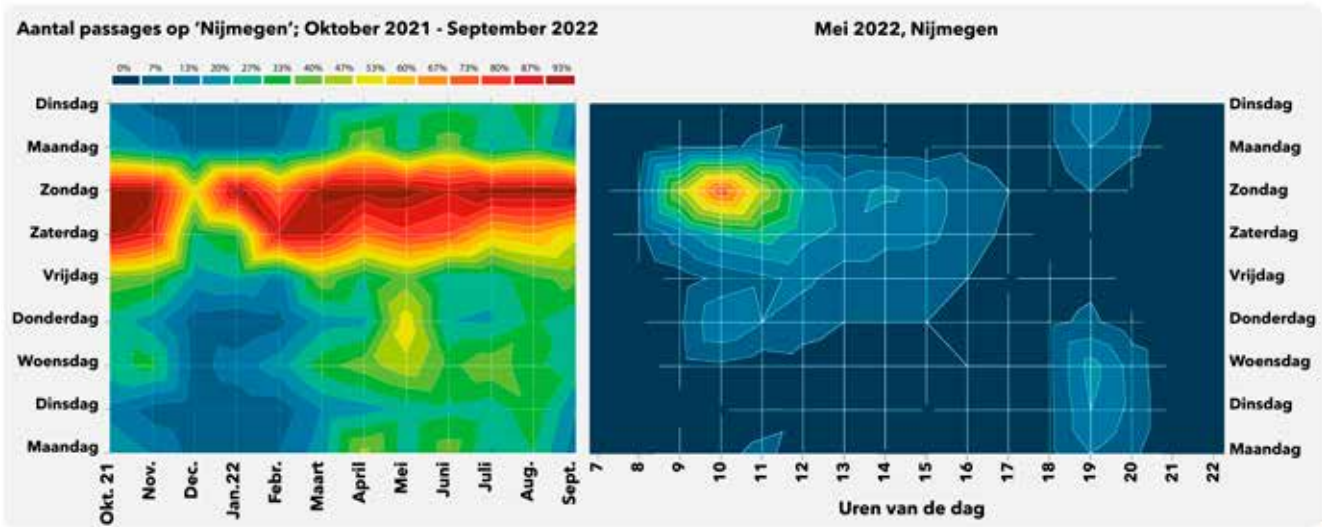
Medewerker belangenbehartiging mountainbiken Troy Corsen van de NTFU legt uit hoe de paden van NTFU en Track Landscapes elkaar kruisten. “We zien al langer dat het drukker wordt in het bos, zeker sinds corona. We wilden daarom bekijken of nieuw aangelegde routes zouden leiden tot minder druk op bestaande bospaden. Zo kwamen we in contact met Mart en is het onderzoek

van de grond gekomen.” Het onderzoek is weliswaar gedaan in opdracht van de NTFU en gefinancierd door sportkoepel NOC*NSF, maar de data vanuit Strava zijn objectief, benadrukt Corsen. “Track Landscapes is ook een onafhankelijk bureau dus dit onderzoek levert waardevolle gegevens op.”

Kriskras mountainbiken

“De onderzoeksvraag kwam tot stand tegen de achtergrond van tal van nieuwe mountainbikeroutes en renovaties van bestaande routes”, zegt Reiling. “Die ontwikkeling valt samen met de discussie die sinds corona woedt over bosgebruik door allerlei recreanten en de balans tussen natuur en recreatie. De intentie bij aanleg van nieuwe of vernieuwde mountainbikeroutes is om mountainbikers op de routes te houden. Het kriskras mountainbiken door bosgebieden zou erdoor moeten afnemen. Inclusief gevolgen als mogelijke verstoring van de natuur en sociale conflicten met bijvoorbeeld wandelaars. We kijken naar de routes, maar ook wat er daarnaast gebeurt.”

▲ Verdeling van gebruik MTB-route Nijmegen verspreid over de week en de dag. Zondagochtend is veruit het drukst.

Scan de QR code voor het volledige onderzoek.

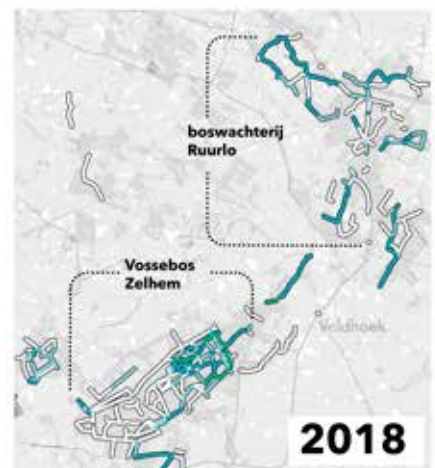
Bedankt dat je lid bent
 Wielersportbond NTFU zet zich in voor wat jij als mountainbiker, gravelbiker of wielrenner belangrijk vindt. Met het onderzoek bijvoorbeeld kan de NTFU beter opkomen voor de belangen van mountain-bikers. Ben je nog geen lid? Sluit je dan aan, steun het goede werk en profiteer van veel voordeel.

Reiling deed zijn onderzoek in ongeveer veertig gebieden in Gelderland, Overijssel en Limburg, in de periode 2018-2022. Het onderzoek laat zien dat daar waar nieuwe of vernieuwde MTB-routes zijn aangelegd, het gebruik van overige bospaden afneemt. Dat gebeurt meestal in aanzienlijke mate. “Het verschilt wel per gebied. In de Achterhoek verdween het gebruik van andere bospaden bijna geheel. In andere gebieden zit je meer in de buurt van een halvering van fietsen buiten de mountainbikeroutes. Daar staat tegenover dat in gebieden waar oude routes liggen of helemaal geen routes, het gebruik van overige bospaden juist is toegenomen. Dat heeft waarschijnlijk te maken met het toegenomen aantal mountainbikers, en samenhangend ook een sterke toename in Strava-gebruik tussen 2018 en 2022.”

Wel zijn er soms nuances te maken. “Het kan wel zo zijn dat specifieke paden drukker zijn geworden. Dit zie je soms op logische aanrijpaden naar mountainbikeroutes, of op een plek waar je een route gemakkelijk kunt afsnijden. Ook lijkt de gravel-rage invloed te kunnen hebben. Zandpaden in het landelijk gebied zijn drukker geworden. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld het Kroondomein, een bekend gravelgebied.”

Minder conflicten

Nieuwe of gerenoveerde mountainbikeroutes hebben volgens Reiling ook een positief effect op het aantal sociale conflicten in het bos. Tussen fietsers en andere bosgebruikers, maar ook tussen fietsers onderling. “Door op de route te blijven is het voorspelbaarder geworden waar het druk is. Voorheen trof je meer fietsers op allerlei paden, er werd vaker kriskras door de bossen gereden. Hoewel het aantal mountainbikers is toegenomen, vindt het gebruik geconcentreerder plaats, en worden wandelaars minder vaak onaangenaam verrast door mountainbikers. Mijn analyse: zonder de komst van nieuwe of vernieuwde

routes zou er meer conflict en frictie zijn dan nu. Tegelijkertijd zal de groei van mountainbiken ook deels gevolg zijn van de aanleg van de aantrekkelijke nieuwe routes. Maar in welke mate dat is, valt lastig te bepalen.”

In het onderzoek is overigens niet meegenomen of het toegenomen gebruik van bospaden op plekken waar geen routes zijn, heeft geleid tot negatieve effecten op de natuur of meer sociale conflicten. “Je moet dan ook wat scherper in kaart brengen hoe de toename in Strava-gebruik correspondeert met het totaal aantal mountainbike-bewegingen, waar het precies druk is met andere recreanten, en waar welke natuurwaardes aanwezig zijn”, aldus Reiling.

Kwetsbare natuur

Imke de Jong van Natuurmonumenten is blij met het onderzoek. “Het is goed om te zien wat de impact is van nieuwe routes, dat ze positief effect hebben op de zonering van recreatie. De balans blijft zoeken naar een groeiend recreatief gebruik van de natuur en de weinige en kwetsbare natuur die we hebben. Het beste zou natuurlijk zijn als alle mountainbikers gewoon de routes volgen, ook op de plekken waar de routes niet vernieuwd zijn. Ik zou ook willen oproepen

om goed te kijken naar routemogelijkheden buiten natuurgebieden.”

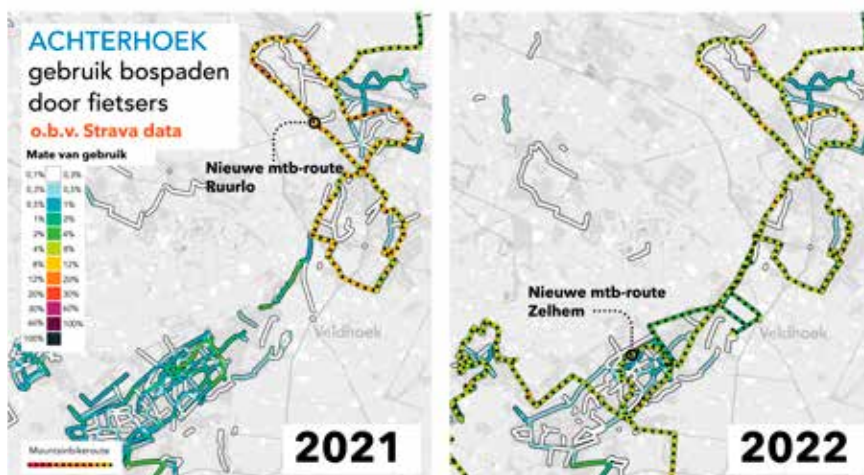
Filerijden

Troy Corsen van de NTFU is ook tevreden met de resultaten van het onderzoek. “Het laat zien dat regulering effect heeft.” Bovendien zegt het ook iets over de tijden waarop veel gefietst wordt in het bos. De zondagmorgen is een beruchte ochtend voor mountainbikers. Vooral tussen 9.00 en 12.00 uur is het erg druk, ook met wandelaars en hardlopers. Is het vanuit spreiding dan niet slim om juist op een ander tijdstip te gaan fietsen om filerijden te voorkomen? Corsen: “We kunnen deze informatie in elk geval gebruiken om fietsers te informeren over wanneer het druk is in het bos. En misschien is het zelfs handig om juist één of twee piekmomenten per week te hebben, waardoor de natuur de rest van de week tot rust kan komen.” Dat vindt Reiling misschien ook wel een goed idee. “Ik zelf ga vaak in de avond fietsen, dan is het veel rustiger. Maar misschien is

‘Het beste zou natuurlijk zijn als alle mountainbikers gewoon de routes volgen’

het juist beter dat het op enkele momenten en -plekken druk is, dan dat die drukte zich in tijd en ruimte uitsmeert. Fietsers passen hun gedrag en verwachting ook aan als ze weten dat het druk is. En voor de natuur is het verschil tussen ‘druk’ en ‘heel druk’ vaak minder erg dan tussen ‘rustig’ en ‘een beetje druk.’ Ook Imke de Jong houdt een slag om de arm. “Dit is nooit onderzocht, maar het zou kunnen dat juist weinig piekmomenten in een week een minder negatief effect hebben op de natuur dan het uitsmeren van de drukte. Maar ik kan me ook voorstellen dat het voor mountainbikers fijner is om te fietsen op minder drukke tijden, ervan uitgaande dat de route is aangelegd op een plek die de natuur zo min mogelijk verstoort. Dan maakt het qua spreiding namelijk niet zoveel uit. Maar de vraag is of dat voor alle routes nu al geldt.”

De NTFU heeft het onderzoek al besproken met terreineigenaren en andere partijen die met mountainbikeroutes te maken hebben. “Het is goed dat iedereen nu beschikt over dezelfde, harde set aan data”, zegt Corsen. “Op basis daarvan willen we mountainbikers én andere recreanten zoals wandelaars en ruiters informeren over mogelijkheden om de drukte te verminderen.” •

◀ In de Achterhoek is een duidelijke verandering in gebruik bospaden te zien tussen periode voor aanleg MTB-routes (2018), na komst eerste MTB-route (2021) en tweede MTB-route (2022).